

№ 340

02.10.2020

Прем'єр-міністру України
Шмигалю Д. А.
Кабінет Міністрів України
Вул. Грушевського 12/2,
м. Київ, 01008

Шановний Денисе Анатолійовичу!

Впродовж останніх кількох місяців Уряд України публічно повідомляв про свою готовність долучитися до реалізації ініціативи "Європейський зелений курс". ГО "Екодія" підтримує напрямок України щодо довгострокового розвитку економіки, в якому зростання не шкодить довкіллю, а навпаки фокусується на його захисті та відновленні, за прикладом Зеленого курсу ЄС.

Україна є підписантом Паризької угоди, приєдналась до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, а отже взяла на себе зобов'язання, які вимагають від країни провадження амбітної кліматичної політики, розвиток сучасних енергоефективних технологій, поступову відмову від викопного палива, перехід на відновлювані джерела енергії та адаптацію до зміни клімату.

Але останні дії влади в роботі різних секторів викликають занепокоєння. У відповідь на кризу через пандемію COVID-19, Уряд відступає від оголошеної політики низьковуглецевого розвитку. Влада не виконує взяті міжнародні зобов'язання, що створює ризик для сталого розвитку України, здоров'я населення та навколишнього середовища.

Ми занепокоєні наступними рішеннями:

1. Держбюджет 2021 підтримує зростання викидів парникових газів

Враховуючи вищезгадані зобов'язання України, проєкт бюджету на 2021, що у вересні 2020 року було представлено Кабміном та передано до Верховної Ради, викликає велике занепокоєння, адже:

- Сума загальних дотацій у вугільну галузь зросла до 4,5 млрд. гривень. При цьому, за даними Energy Community, лише у період 2015-2017 років українській вугільній галузі було надано майже 740 млн євро прямих дотацій. Але навіть така потужна державна підтримка вугільного сектору не була ефективною. Так, відповідно до рішення Рахункової палати України від 16.05.2017 року, у 2014-2016 роках Міненерго не забезпечило "законного, ефективного та результативного" використання коштів державного бюджету, передбачених на реструктуризацію вугільної промисловості.
- В бюджеті не передбачено грошей на функціонування Державного фонду енергоефективності та на підтримку інших енергоефективних заходів (як "теплі кредити"). Створення Фонду енергоефективності було одним з пріоритетів фінансової підтримки Європейського Союзу та уряду Німеччини. Те, що на його роботу не

передбачено жодної копійки неодмінно негативно відобразиться на іміджі України та досягненні цілі Паризької угоди. Сектор енергоефективності є найбільш економічно доступним способом зменшити викиди парникових газів. Відповідно до Дорожньої карти кліматичних цілей від громадськості¹, щонайменше 40 млрд грн щороку має виділятися з державного та місцевих бюджетів, щоб забезпечення відповідність сучасним вимогам житловий та нежитловий фонд.

- Вдвічі зменшено кошти на природоохоронні заходи порівняно з 2019. З початком пандемії COVID-19 був переглянутий Держбюджет поточного року і частина екологічних програм лишилась без фінансування. На 2021 виділені мізерні кошти, ставлячи під загрозу реалізацію Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2020-2025 роки. Це в країні яка займає 4 місце за кількістю смертей від забруднення довкілля².

2. Повідомляється про плани будівництва вугільної Слов'янської ТЕС

Під час прес-конференції 11 вересня 2020 року в.о. Міністра енергетики Ольга Буславець повідомили про те, що планується розпочати будівництво нового блоку на Слов'янській ТЕС і що дане питання "включено до Енергетичної стратегії України"³.

Щоб стримати зміну клімату на рівні 1,5-2°C, як того вимагають учені та Паризька угода, видобуток і спалювання викопного палива потрібно повністю припинити протягом наступних 20-30 років. А отже, інвестиції у нові вугільні об'єкти не мають економічного сенсу.

В цьому контексті проголошена заява про будівництво нових вугільних потужностей викликає занепокоєння, адже ставить під сумнів кліматичні зобов'язання України, а також зобов'язання, взяті в рамках Договору про Енергетичне Співтовариство⁴.

В серпні 2020 року, Ольга Стефанішина, віце-прем'єр-міністерка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України, повідомила, що "уряд напрацював попередні пропозиції для створення спільної з ЄС дорожньої карти щодо участі України у Європейській зеленій угоді".

Європейський зелений курс – це масштабне бачення трансформації усіх секторів економіки ЄС, що включає в себе відмову від викопного палива та досягнення вуглецевої нейтральності до 2050 року.

Будівництво нових вугільних блоків є несумісним з основними принципами Європейської зеленої угоди, яку збирається підтримати Україна.

¹ https://ecoaction.org.ua/roadmap_climate_goals.html

² <https://hmarochos.kiev.ua/2019/12/23/ukrayina-posila-chetverte-mistse-v-yevropi-za-kilkisty-smertej-vid-zabrudnennya-dovkillya/>

³

https://de.com.ua/uk/news/novosti/o_buslavec_%c2%abstroitelstvo_novogo_bloka_na_slavtes_vkl_jucheno_v_energostrategiju_ukrainy_obsuzhdajutsja_puti_realizacii_proekta%c2%bb

⁴ <https://ecoaction.org.ua/budivnytstvo-novoho-bloku-slovtes.html>

3. Іде зупинка виконання Асоціації Україна-ЄС у сфері охорони навколишнього середовища

Відповідно до пріоритетів у сфері європейської інтеграції, Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості пропонує зміни щодо перегляду строків імплементації Угоди про асоціацію з ЄС у сфері захисту довкілля. Виправданням чого стало, договозна імплементації цієї частини для тих українських підприємств, що мають негативний вплив на здоров'я населення та навколишнє середовище⁵. Україна стикається постійно з погіршенням якості повітря у населених пунктах, втратою водності річок, проблемою поводження з відходами, що посилюється зміною клімату. Реалізація Додатку ХХХ, Угоди про асоціацію з ЄС - ДО ГЛАВИ 6 «Навколишнє природне середовище» має стати пріоритетним у влади.

4. Заявлено про відтермінування реалізації Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок (НПСВ) на додаткові 5 років⁶

В рамках виконання зобов'язань перед Енергетичним Співтовариством запланована реалізація Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок (НПСВ). У 2017 році був розроблений Національний план, який передбачав до 2028-2032 років встановити сірко-, азото- та пилоочистки на всіх об'єктах ТЕС та ТЕЦ, які планують працювати далі, а інші вивести з експлуатації. Нові строки реалізації будуть означати, що теплові електростанції продовжать забруднювати повітря, тим самим погіршуючи здоров'я у населення. У 2019 році громадськість вже зверталась до влади, щодо перегляду Національного плану⁷. Таке відтермінування є неприпустимим в країні з рекордною кількістю передчасних смертей через забруднення повітря.

Україна взяла на себе ряд зобов'язань, але дії влади зараз направлені всупереч цим зобов'язанням, що не дає можливості країні стало розвиватись у майбутньому та шкодить міжнародній співпраці. Саме тому, під час Саміту Україна-ЄС 2020, **громадськість вимагає від влади виконати взяті на себе зобов'язання, і не звертати з оголошеного європейського курсу.**

Виконавчий директор
ГО "Екодія"

Гозак Н.О.

⁵ <https://statewatch.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/Minstratehprom-khoche-zminyty-Uhodu-pro-Asotsiatsiiu-.pdf>

⁶ http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245470792&cat_id=35109

⁷ <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/zvernannya-natsplan-skoroch-vykydiv.pdf>

Громадська організація "Центр екологічних ініціатив "Екодія"
а/с 26, Київ, 01032; info@ecoact.org.ua
тел. [+380 44 353 7841](tel:+380443537841); ЄДПРОУ: 41210108
вул. Саксаганського 52а, Київ, 01033, Україна

